

– fiatal művészeket látogattam meg, festőket, zeneszerzőket, az írók közül Komor Andrást, ha jól tudom Ignótus Pált is, talán Jemnitz Sándort, a többi már elmosódott. Szabó felvitt az Est szerkesztőségébe, megijedtem a hangos, fölüyes új nemzedéktől, egy darabos fiatalemberre Szabó Lőrinc ezt mondta: „Ez az új Petőfi.” Erdélyi József volt.

Csak egy pár napig voltam Pesten, a vonat, amelyik visszahozott Bécsbe, anyám rémült levelét is hozta: évek után megint egyszer ott vendégeskedtek nála a politikai nyomozók, engem kerestek.

Kapcsolatom Szabó Lőrincel ezután elapadt. A következő évtizedekben nagy néha, futólag találkoztunk, mindenképpen távol kerültünk egymástól.

Az antológiából pedig nem lett semmi. Lehet hogy van, aki ezt mondja: nem is nagy baj. Így eggyel kevesebb az ilyen, a hamarosan elporladó írásokat is beválogató, más, értéket jelentő műveket viszont kihagyó gyűjteményeknek a száma.

SZABÓ LŐRINC ÉS A „DÉLSZIGET”

A felszabadulást követő első esztendőkből szokatlanul pezsgő szellemi élet folyt Hódmezővásárhelyen. Mintha a város egyszerre akarta volna pótolni mindazt, amit a két háború közötti időszak depresszív hangulatában elmulasztott. A friss tenni vágyás, nagyot akarás eredményeiről, két évtized távolából, az akkori három helyi napilap, a Vásárhelyi Népe, Alföldi Újság, Független Újság megőrzött példányai tanúskodnak. No és az olyan, alig férfikorukba ért emberek, akik ama évek kultúr-történelmét tetteikkel megírták. Közülük kettő eltávozott már az élők sorából: a Vásárhelyen rövid időre önálló, jó színházat teremtő *Osváth Béla*, s egy másik diák-társ, az élete tavaszán lehullott *Vöröss István*, a líra szép ígérete, aki társszerkesztő volt az egyik vásárhelyi folyóiratnál, a *Délsziget*-nél, mely azokat az írókat szerette volna visszaadni az élet sodrának, kiket az 1950 előtti évek türelmetlen kultúrpolitikája kirekesztett onnan.

A felszabadulás után, szinte elsőként az országban, a Délsziget-ben jelentkezett *Németh László Erzsébet-nap* című teljes drámájával, *Szabó Lőrinc* a készülő „*Tűzcsökeze*”, lírai önéletrajza versfűzérével, a Vásárhelyről elszármazott *Bibó Lajos* néhány elbeszéléssel, s *Kodolányi János*, akihez Pestre addig járogattunk 1946 kora tavaszán, míg a *Vízöntő* ívnyi részletével ajándékozta meg lapunkat.

*

Belső forradalom, a felszabadult erők robbanásszerű energiája szülhetett csak annyi álommal határos beteljesülést, szellemi jót, mint ami 1945 és 48 között a nagy alföldi városban feltorlódott. Méghozzá szinte a semmiből. A kultúra, a művészetek és a nép iránti alázatból, szenvedélyből. No meg a konstruktív erőket bölcs elszánt-sággal tömörítő *Tornyai Társaság* erkölcsi súlyából! S itt a lankadatlan titkárkodó *Galyasi Miklós* és az azóta Európa-hírűvé lett művésztelep felkarolásának szükségét meglátó városi főpenzügyes és festő, *Almási Gyula Béla* nevét kell említenünk e visszapillantásban.

Alázat? Szenvedély? Vagy mai, divatos szóval: hobby?

Mindegy, minek nevezzük a rugókat. Lényeg a nemes ügy, amelyet szolgáltak. Tudom, a tehetős *Osváth* család teljes ékszerkészlete, zongorája elúszott a *Peer Gynt*, *Fatornyok*, *Naplemente előtt*, a *Villámfény*-nél előadásain. A „*Puszták Népe*” első számait saját zsebből fedezte a városfejlesztés utópisztikus álmoképei után futó nyomdász, *Kurucz János*. És ha megállok a vásárhelyi *Kossuth* tér parkjában régi betűszedő barátaimmal, *Lovinusszal*, *Káraival*, *Tóth Jóskával*, kicsit saját termésük-ként emlegetik ma is a Délsziget példányait, merthogy a *Németh*- meg *Erdei*-nyomda, s az ő éjszakai ingyenmunkájuk van azokban. S az írókat, szerkesztőket nem is említettem, akik legtöbbször az ügy iránti szeretetből adták szellemüket a vállalkozáshoz.

*

A Délsziget anyagi alapjait akartuk 1947 őszén megvetni, mert a végtelenségig csak nem lehet kérincselni, elvárni írótól, szerkesztőtől, nyomdásztól, akvizitortól a köszönőmmel kifizetett munkát. Arra gondoltunk, hogy Vásárhelyen, Makón és Orosházán Délsziget-estet rendezünk, propagandisztikus céllal elsősorban, s meghív-

juk szereplőnek Szabó Lőrincet, aki már írói körünkhöz tartozott, hiszen nemrég közöltük tizennyolc versét.

Alig húszéves fejlem a segítséget várhatott az ember hivatalos helyekről? Nem volt oda még akkor kapcsolatunk. Egyetemista vagy éppen végzett barátok szegődtek azonban ügyünk mellé, no meg a korban, tekintélyben előttünk járó nagy tehetségű festő, Kohán Gyuri, ki afféle ötletadó, jókedélyű szerkesztőtársaként szerepelt közöttünk.

Elküldtük hát a meghívást Szabó Lőrincnek, Pestre, a Volkmann utca 8-ba. A válasz nem késett, kezünkben volt már 1947 októberének végén.

„Kedves Barátom! Köszönöm a vásárhelyi meghívást. Szívesen lemegek hozzátok a jelzett időben. Már csak azért is, mert végre meleg szobát remélek, ahol dolgozhatom egy kicsit. Itt, Pesten, már hidegek járnak, sokat fázom. Tűzelőnk még nincs, kevés a jövedelem, amihez főleg fordításokkal jutok mostanában...”

Ez a legérdekesebb része Szabó Lőrinc levelének, mely az egy hétre tervezett vásárhelyi kirándulást bevezette, és rávilágított egyben a költő közvetlen felszabadulás utáni nehéz helyzetére.

Amennyire lehetett, igyekeztünk ünnepélyessé tenni a fogadtatást 1947. november 12-én, szerdán este a népkerti állomáson. A várost Pákozdy Ferenc, a költő képviselte, aki főlevéltáros volt, s a toronyalja csendes magányában *Shakespeare Viharját* ültette magyarra. (*Prospero* utóhangját közöltük a Délsziget egyik számában, de a teljes munka vagy tizenöt évvel később, már Debrecenben, az *Alföld* oldalain jelent meg.) A helyi egyetemista ifjak nevében Kiss Ernő — most kollégiumi tanár Vásárhelyen — topogott a tél eleji zegernyében a peronon. Az állomásról, emlékszem, gyalog kellett betalpálnunk a városba, végig az Ady Endre úton, mivelhogy Szabó Lőrinc híre-rangja akkor kevés volt még egy lovasfogat kirendeléséhez.

A szállásadó Dominuszéknál rövid városséta után kötöttünk ki, jó egyórás beszélgetést folytatva még vacsora végeztével is a vendéggel.

*

Másnap reggel, azaz november 13-án a *Független Újság* az őt megillető tisztelettel köszöntötte a költőt városunkban. Negyedik oldalán, nagy keretben megjelent az irodalmi est részletes programja, s közölte a lap *Shelley Óda a Nyugati Szélhez* című versét, melyet Szabó Lőrinc köszöntésére fordított le Pákozdy Ferenc.

E napon, délelőtt, Kiss Ernő és Dominusz Jenő társaságában meglátogatta Szabó Lőrinc a nagy múltú vásárhelyi majolikatelepet, amelynek alapjait még *Tornyai János*, *Medgyessy Ferenc*, *Kosztay, Endre* Béla vetették meg a század elején. Végigjárták az intézmény valamennyi traktusát, a nyersanyag-előkészítőtől az írókázó, pingáló lányok terméig. Legtöbbet itt időztek. Szabó Lőrinc csillogó szemüvege hol ennél, hol annál a kéznél pihent meg. Látható élvezettel figyelte az írókát ördögös ügyességgel, ihlettel kezelő lányok, asszonyok munkáját, gyönyörködött a tálak, edények még ma is felületén kibomló virágmotívumok finomságában, pasztell színvilágában, mely a vásárhelyi hímezésnek is annyira sajátja.

— Mint egy vers, egy Csokonai-vers! — jegyezte meg csendesen, hogy csak a mellette állók hallhatták. — Micsoda finomság, frissesség, s mégis mennyi ódon báj...

A majolikatelep, városi tulajdonként, egy bérlő kezében volt akkor, s valahogyan hanyatlóban állt. A bérlő kevés pénze nem tette lehetővé a fejlesztést, a nagyobb ügyletek finanszírozását, pedig külföld is igen érdeklődött már munkáik iránt. Dominusz hitelt ajánlott fel neki, s ott, a költő előtt folyt az alkudozás. Szabó Lőrinc, kilépvé most már a művészi munka bűvköréből, élvezettel hallgatta a két üzletember csatározását. Sőt! Annak befejeztével a villanytelep-igazgatóhoz fordult:

— Mit gondol, Dominusz úr, érdemes még Pesten cukrászdát nyitni? Olyat, ahol főleg a fekete menne? Nem én akarom otthagyni a kaptafát, hanem az egyik ismerősöm szeretné valami jó üzletbe fektetni a pénzét!

Dominusz, a kitűnő üzletember, aki a kérdés első felénél még tágra nyílt szemmel meredt a költőre, hirtelen kész volt a válasszal:

— Nézze, ha én vezetném azt a kávézót, megdupláznám a beleölt pénzt, míg sor kerül ezek államosítására is!

*

Este 7-kor zsúfolt terem várt bennünket a városházán, mely előtt *Pásztor János* bronz lovashuszária villogtatja kivont kardját. A kistanácsteremben, afféle öltöző szerepét töltvén be, már hangoltak a makói muzsikások, hogy *Borodin Szamo-*

vár-kvartettjével s Mozart B-dúr vonósnégyesének első és második tételével szerepeljenek a műsorban. Makóról írók, költők is jöttek. *Gajdi István, Szabolcsi Gábor és Lator László.* Ők, aztán néhány gimnáziumi tanár, dedikálásra váró diáklány, s régi ismerősök vették körül Szabó Lőrincet. Nem sok idő maradt azonban a diskurzusra, mert Kiss Ernő, a közönség türelmetlenkedését kiszimatolva, a kezdést unszolta.

Elkes, nagy taps fogadta a terembe lépő költőt, ki homlokába hulló, hosszú hajjal, kicsit hajlott háttal állt meg az előadói asztal mögött, magasban lógó csillárok sápadt fényében. Így várta ki a taps elültét, s hogy melléje soroljunk. Az *Örök barátaink*, a *Tücsökzene* meg egy-két régebbi verseskönyve nyugodott előtte a zöld posztón. Felváltva a könyvekre és a szemközi padosorban meghúzódó Németh Lászlóra szegezte pillantását, s így hallgatta végig a bevezetőt, amelyben üdvözlésén kívül újból meghirdettük a Délsziget hitvallását:

„Az irodalom sziget, mely a tömegek tengeréből emelkedik ki. Mindenki fölkapaszkodhatik az életet mentő szárazföldre, ha van értelme annak följárásiára, hogy nemesebb s emberi gondolatok jelentik számára az életet. A Délsziget e tudatra akar ébreszteni, és segíteni abban, hogy mind többeknek legyen elérhető az életet mentő szárazföld...”

Szabó Lőrinc az esten először fordításokkal, a második részben pedig verseivel közreműködött. Ha jól emlékszem, a Lóci-versekkel kezdte, és szuggesztív erejű, kitűnő előadónak bizonyult. Játékos derűvel, könnyed bájjal röppentek el ajkáról a nyitó gyermekversek, szinte moccsatlanul a bőrlétes padokra szegezve hallgató-ságát. Majd a mélyebb gondolatokat hordozó költemények következtek. Közöttük a *Kalibán*, s részletek a *Tücsökzené*-ből, mely ekkor már kötet formájában is a könyvespolcon volt egy-egy verskedvelő családnál. De ez mind kevés volt a fellelkesült közönségnek. Még egyszer fel kellett állnia, hogy a *Semmiért egészen* – kissé kegyetlen, individualista – lírájával tegyen koronát aznapi szereplésére.

*

Ahol most a vásárhelyi Szandálygár van – az egykori Lánc utca ez! – ott állt az Iperegylet vendéglője. Benne mindig jó bort s olcsó, ízletes pörköltet mért a bérlő, Magán bácsi. Belső, biliárdcsattogástól mentesebb kistermében jöttünk össze bankettezni a sikeres irodalmi szereplés után. Persze, valami nagy traktúra ne gondoljon senki, hiszen jóval elseje után jártunk már, s apadóban volt *Bartók Zoltán* újságíró kollégám bugyellárisa is, mely pedig sokszor kisegített ilyenféle bajokban. Mindenesetre egy-egy adag paprikás és fél liter bor az olcsóbbikból jutott minden vendégünknek.

Németh Lászlót és Szabó Lőrincet, akik a leánygimnázium igazgatójának, *Rácz Miklósnak* irodájában, hosszú-hosszú idő után pár percre délután már találkoztak, egymás mellé ültették. Hadd folytassák az éppen csak megkezdett disputát. Majd úgy ültek a többiek. *Almási Gyula* Béla, *Kohán György*, hogy a festőkkel kezdjem, aztán *Pákozdy Ferenc*, a Délsziget-nek Francis *Jammes*-ot fordító *Mátyás Sándor*, s utánuk kenyéradó újságom főszerkesztője, *Simonka György* következett, aki paraszti témájú novelláival 1944 előtt törzsírója volt a *Tolnai Világlapjá*-nak.

Túl már a féllitereken, egyre oldottabbá vált a hangulat. Az egyik asztalvégen az írói alkotás manuális részéről folyt a vita. *Pákozdy Feri* bácsi lelkelte, hogy csak kézírással tudja papírra vetni gondolatait. Ellene valaki *Móricz Zsigmond*ot hozta fel, akinek írógépéből mesteri tökéletességű riportok, novellák futottak ki. Tehát nem zavarta a rögzítés technikája gondolatainak kibontásában. Erre lett figyelmes Szabó Lőrinc.

– Nézzétek, úgy hiszem, ez legkevesbé döntő kérdés valamely író, költő pályáve szempontjából. Véleményem szerint azonban azedn az alkotói módszer, hogy mennyire türelmes az ember egyik vagy másik elsajátításában. Megszokás, beidegződés, tehát az idegpályák dresszúrájának kérdése az egész.

Majd így folytatta:

– En például roppant szeretem a gyorsírást. Diák koromban tanultam meg, s büszke vagyok rá, hogy 260-assal írok. És ezt a tudást fel is használom munkám során. Még versek írásánál is. Szárnyakat ad, mikor érzem, hogy ujjaim lemaradás nélkül követik a papíron gondolataim sodrát.

Abban az időben jelent meg a *Valóság*-ban *Lukácsy Sándornak* egy kisebb tanulmánya. Címe: *Hét vidéki folyóirat*. *Lukácsy* nem valami kedvezően írt a Délsziget-ről. Hét folyóirat, hét mélyfúrás, s ezek közül a Délsziget hatol legmélyebbre a népi demokrácia testében, a maga reakciós színezetű ideológiájával – állapította meg így valahogyan a cikk. Ezt a néhány mondatot felidéztem a társaságnak beszélgetés közben, mivel erősen bántott, s teljességgel szándékaink félreismerését

mutatta. Szabó Lőrinc, akit akkor hasonló hangnemben támadtak több frontról is, kicsit kesernyésre húzta a száját, majd ennyit mondott:

— Valakinek a jellemét általában nem egyetlen vonás alapján állapítja meg az ember. Értékét sem! Egy mű végső konzekvenciája sem egyik vagy másik motívum, egyik vagy másik figura funkciója révén alakul ki bennünk. A munka egésze: az egyes vonások, motívumok, részigazságok összehatása a döntő...

*

Egyébként a költő következő napjai már kedélyesebben teltek, s megbizonyosították őt abban, hogy művésze megbecsült, szeretett, elevenen ható erő az ifjúság körében is. Egyik délelőttön a már említett leánygimnázium hosszú, sárga, földszintes épületébe látogattunk el. Tanóráinak zömét itt tartotta Németh László. Megbolygatott méhkashoz vált hasonlóvá az egész iskola, mikor a lányok tudomást szereztek kettőjük újabb találkozásáról. Küldöttségek kopogtattak az igazgatói iroda ajtaján, hogy látogatnák meg őket. Az egyik irodalmár tanárnőnek, Serfőző Rózsi-nak volt az ötlete, hogy utolsó óráként a tornaterembe irányítsák az osztályokat, s így: egyszerre valamennyihez szólhat a költő.

Meg is történt.

A diáklányok előtt először az ifjúságáról beszélt Szabó Lőrinc, majd az egyik lány kérésére arról mesélt végtelenül közvetlen stílusban, hogy miként is lett költő. Majd a versek regimentje következett megint. Mert a publikum itt is telhetetlennek bizonyult.

Ugyanebben az iskolában történt, csak másnap, hogy Németh László bevitte egy irodalomórájára Szabó Lőrincet, s átengedte neki a katedrát. És a költő, noha soha nem foglalkozott pedagógiával, élményszámba menő magyarórát rögtönzött az ifjúságnak. Németh László, egyik nemrég írt levelében, ilyen konzekvenciát vet papírra az eseményről:

„... Sajnos, Szabó Lőrinc lentléte jobban kimosódott az emlékezetemből. Azt tudom, hogy egyszer az ifjúságnak is beszélt — tán a leánygimnáziumban —, akkorról maradt meg az elszörnyedés bennem, hogy milyen nagyszerű pedagógusokat hagyttunk mi, az ifjúságtól távol elpusztulni...”

Ama hét szombatján, 1947. november 15-én az öreg Bethlen Gábor gimnázium második emeleti énekktermében vagy 200 fiúval állt meg szemben a költő. Az intézet eszelleme a felszabadulás előtti esztendőkből már nyíltan ellenzéki volt. Szinte negyedévenként adott hajlékot például a népi irodalom nagyjainak. Illyés Gyula, Szabó Pál, Németh László, Sinka István, Tamási Áron, majd Zilahy Lajos járt ott. S egy alkalommal, amikor Veres Péter szereplését megakadályozta a rendőrség, ti-tokban az iskola valamelyik termében találkozott az író tanárokkal és diákok leg-jobbjaival.

Szabó Lőrincet is rangjának, művészetének járó tisztelettel fogadták, bár az ifjúsággal történt találkozása itt korántsem volt oly meghitt, forró hangulatú, mint a liceumban. Először afféle önképzőkörösdi módjára próbáltak beszélgetni, műsört indítani. Szabó Lőrinc verseik, esetleges fordításaik felől faggatta a diákokat. De ez nem ment. Az egyik eminens diák, a jeles költő fia, Pákozdy Miklós kérte meg aztán a vendéget, hogy verseiből olvasson inkább, mintsem zsengeikkel bíbelőd-nék. S ekkor ismét a Tücsökzenéhez nyúlt Szabó Lőrinc, ami feloldotta a hangulat feszélyezettségét, s emlékezetessé tette végül valamennyi diáknak azt a szombat délelőttöt.

*

Egyébként ezen a szombat reggelen, a *Vásárhelyi Független Újság* 1947. november 15-i számában látott napvilágot a csütörtöki irodalmi estről szóló beszámoló, minden bizonynyal Simonka György tollából.

„A városháza tanácstermében csütörtök este Szabó Lőrinc, a jelenkor egyik közismert lírikusának közreműködésével tartotta meg a Délsziget című szépirodalmi folyóirat munkaközössége nagy sikert elért irodalmi estjét — mondja a cikk. — Gajdi István makói költő saját verseiből olvasott fel. Szabolcsi Gábor makói író népies gondolatokkal átszőtt novelláját mutatta be. Szabó Lőrinc angol, francia, német és orosz költők verseiből olvasott fel ezután, előadása második részében pedig a Tücsökzene címen most megjelent verseskötetéből elevenítette fel életének egy-két apró részletét. Lator László, Vöröss István és Császtvai István karcolatát olvasták még fel. Ezen a helyen most nem kívánunk foglalkozni az irodalmi esten felolvasott versek és novellák

méltatásával. Helyette az est örök értékű erkölcsi sikerét említjük meg. Az a felemelő kapcsolat, mely eltöltötte a hallgatóságot, újra bebizonyította, hogy az irodalom és zene világa valóban egy sziget, ahová levett kalappal lép az ember. Az előadók megmutatták az utat, amely az irodalom világához, a szigetre vezet."

*

Program szerint ezután még két vidéki Délsziget-műsor volt hátra. Mindkettőt 16-án, vasárnap tartottuk meg. Makón, szintén a városháza tanácstermében, délelőtt zajlott le az irodalmi előadás. Méghozzá hideg, fűtetlen teremben, úgy, hogy kezdés után nem sokkal felkerült a télikabát a költő hátára, noha először tiltakozott ellene. S bizony a széksorok is foghíjasak voltak, amit *Gersanich* Elemér, a lelkes, műpártoló anyakönyvvezető a rossz terminussal mentegetett.

— Makón délelőtt soha nincs műsor, legfeljebb gyűlés! — mondotta.

No, azért a tenyerek legalább áttüzesedtek, s közel száz helybéli irodalomkedvelő szerzett tudomást Szabó Lőrinc révén a Délsziget-ről, majd ama tervünkről, hogy a folyóiratot három városává kívánjuk szervezni. S Orosházán sem az erkölcsi sikerrel volt a baj! Pedig ott már a legjobb időpontban, vasárnap este lépett Szabó Lőrinc színpadra, az egykori művelődési házban. Bevontunk ráadásul két helyi költőt is a programba: *Bónus* Istvánt, aki ma is Orosháza környékén él, de csak magának írogatja földszagú, hiteles tudósításait a paraszti világról — és *Szokolai* Károlyt, a jeles zeneszerző, Sándor testvérbátyját, aki tudtommal „szegre akasztotta azóta a lantot”, s Egerben, a főiskolán tanárkodik.

Óváci persze volt azért! Legalább akkora, mint a szénfekete hajú, energikus és szép *Mlinarits* doktornénak, két órával később, az Iparegyletben megtartott vacsorán. Hogy mivel aratta a diadalt, teljesen elképesztve a véle szemben ülő Szabó Lőrincet is? *Megevett egy borospoharat!* Csak úgy, könnyedén, morzsolgatva, mint valami ivás előtti, borkorcsolyának szánt sósperecet.

Vacsora után kevéské bort ivott a költő. Alig egy pohárral összesen, s azt is szódázva. Majd szállására kísértük, melyet a Szokolai fiúk apjánál, Bálint bácsiéknál jelöltek ki a helyi szervezők. Ott még beszélgettünk keveset, főleg muzsikáról, mivelhogy *Szokolai* Bálint mint énekkar- és zenekarvezető, a nagyközség, ma már város: Orosháza zenei életének egyik patrónusa volt, és tán máig is az, s ő muzsikált az irodalmi esten.

*

Vissza, Vásárhelyre, másnap, korán indultunk. Hideg, ködös novemberi hajnal volt, s elég sokat késett a vonat. Az állomás előtt sétálgattunk, topogtunk. Előző nap olvasta át akkor megjelent kis verseskönyvemet Szabó Lőrinc, s hogy kettesben maradtunk, ráterelte a szót. Először felsorolt néhány banális kifejezést, amelyek rontották egyik-másik vers hatását. Akadt a kötetben egy-két szabadvers kísérlet is, s a költő, aki abban az időben a maga művészetében visszatért már a kötött formákhoz, egy hasonlatban summázta a szabadversről vallott véleményét.

— Tudod, valahogy úgy van az, hogy a kerék csak kerék, a tengely csak tengely, a lőcs csak lőcs, s a rúd is csak rúd, míg külön hevernek valamely sarokban. Mindez akkor válik terhet hordó szekérré, ha formát kap, ha összerakod őket...!

*

A hatodik napon, november 17-én délben búcsúztattuk Vásárhelyről Szabó Lőrincet. Az állomáson még félrehúzta Kiss Ernőt, s a két balsikerű vidéki műsorra hivatkozva, vissza akarta adni annak az alig 300 forintnak egy részét, amit az előadásokért összesen tiszteletdíjként fizetni tudtunk.

— Nem akarom, hogy Győző anyagi csődbe jusson miattam — mondogatta. Ernő azonban szilárd volt, valami tréfával elütötte a dolgot. Majd a pályavégen tüszőgve, gőzfelhőben feltűnt a vicinális.

Nehézkesen kapaszkodott fel a költő a kocsí lépcsőjére, s mindjárt az első fulke ablakánál foglalt helyet. Kínlódott a párás, bedagadt üveggel, míg le tudta eresztetni, hogy búcsút intsen a rángatózó induló szerelvényről. A kopasz kishomoki fák hátterében; sokáig látszott még fáradt lepkeként libbenő keze — s a szeme alól induló két szomorú ránccal, csillogó szemüvegével, a ráhulló mélybarna hajjal máig bennem él, őri tovatűnt arcát, a találkozás emlékét.

A Független Újság 1947. november 18-i számában rövid cikk tudósította a város műpártoló közönségét, hogy Szabó Lőrinc elutazott Vásárhelyről, ahol igen jól érezte magát. S ahová, mint mondotta többször is ittléte alatt, ha teheti, mielőbb visszatér.

Ám ez a hat nap a költő első és utolsó vásárhelyi látogatását jelentette. Csak akkor még nem sejtettük...

MOLDVAY GYŐZŐ